

BULLETTINEN

Information från Litteraturvetenskapliga institutionen
vid Uppsala universitet

De högre seminarierna

Maj 2016

Litteraturvetenskap

Allmänna seminariet

Torsdagen den 19 maj kl 15.15–17.00

Lokal: 6–0031

“German Modernist Literature and the Everyday, 1890-1940”. Thorsten Carstensen (Indiana University Purdue University Indianapolis) och Mattias Pirholt presenterar med var sitt föredrag ett antologiprojekt. Se särskild presentation.

Ordf.: Pettersson

Torsdagen den 2 juni kl. 15.15–17.00

Lokal: 6–0031

Föreläsning av Dag Hedman (Göteborgs universitet) med efterföljande diskussion: "Forskning om populärlitteratur – vad har gjorts och vad behöver göras?" Se särskild presentation!

Ordf.: Svedjedal

Kollokvier

Tisdagen den 3 maj kl 13.15–15.00

Lokal: 6–K1031 (OBS lokalen!)

”Den våldsamma människan: Fysiskt våld och hot om fysiskt våld i litteratur, film och medier”. Ordföranden presenterar höstens seminarietema för allmän diskussion och idéproduktion. Se särskild presentation.

Ordf.: Pettersson

Tisdagen den 24 maj kl. 13.15–15

Lokal: 6–0031 (OBS lokalen!)

Eftertankar till Aten-kursen: vetenskapliga tvistefrågor och didaktiska utmaningar. Se särskild presentation.

Ordf.: Sundberg

Retorik

Allmänna seminariet

Tisdagen den 17 maj kl. 15.15–17.00 (Obs tiden!)

Lokal: 6–K1005 (Mallas salong)

Seminarium om serier. Ansvariga: Malin Nauwerck och David Gedin.

Ordf.: Rosengren

Torsdagen den 26 maj kl. 15.15–17.00

Lokal: 6–0031

Carina Agnesdotter om avhandlingen *Dikt i rörelse. Ingrid Sjöstrand och poesins retorik i kvinnornas fredsrörelse 1979–1982*. Se särskild presentation.

Ordf.: Rosengren

Forskningsnoden Vetenskap, validering, partiella perspektiv. Kunskapsproduktion bortom normerna

Semester closing seminar with the research node Science, validation, partial perspectives: knowledge production beyond the norms.

Knowledge production and power across time and space
Room 7-0042 at 13.00-16.00
June 7th, 2016

Preliminary schedule:

13.00-13.15 Introduction

13.15-13.45 Mats Rosengren, Prof. of Rhetorics at Uppsala university, speaks about doxa in the Western philosophical tradition from Plato and Protagoras

13.45-14.00 Discussion

14.00-14.15 Fruit

14.15-14.45 Jyoti Atwal, Associate prof. of Modern history at the University of New Delhi, India, speaks about the processes of knowledge-production among dalit (chaste-less) women in modern time

14.45-15.00 Discussion

15.00-15.15 Coffee

15.15-15.45 Annelie Bränström Öhman, Prof. of Literature at Umeå University, speaks about the ecofeminist production of knowledge in Swedish author Sara Lidman's authorship

15.45-16.00 Discussion

Drinks and snacks.

Särskilda presentationer

Aten-kursen: Vi är ju en hel drös retoriker och litteraturvetare som deltar i Agoras tvärvetenskapliga kurs i Aten. För samtliga deltagare (alltså även teologer, grecister, antikvetare etcetera) kommer det att ordnas ett eftermöte hemma i Uppsala. Men det känns angeläget att också särskilt få dryfta de frågor som mer specifikt berör oss på Litteraturvetenskapliga institutionen, och även för dem som inte följer med på resan till Aten borde det vara av intresse att diskutera hur vi kan stärka kompetensen vad gäller förmedlingen av antikens litteratur. /BjS

Carina Agnesdotter: Alltsedan de svenska folkrörelsernas framväxt under slutet av 1800-talet har poesi utgjort ett viktigt inslag i rörelsernas argumentation. Traditionen levde vidare inom de nya sociala rörelser som från 1970-talets slut engagerade sig i kampen mot kärnkraft och kärnvapen. I avhandlingen undersöks, med ett antal dikter av författaren Ingrid Sjöstrand (f. 1922) som utgångspunkt, hur poesi fungerade som retorisk handling i situationer med koppling till organisationen Kvinnokamp för fred, från dess bildande 1979 till och med 1982. Vilka funktioner fyller poesi i den här typen av sammanhang och vad har poesin för syfte? Hur är de enskilda dikterna konstruerade och vilka grepp använder de för att övertyga?

Dag Hedman, professor i litteraturvetenskap vid Göteborgs universitet, föreläser om resultaten och framtida möjligheter inom forskning om populärlitteratur. Utomlands har populärlitteraturforskningen vunnit en acceptans och en volym som påminner om läget inom syskondisciplinerna som studerar konst respektive musik. Trots enstaka förtjänstfulla insatser är populärlitteraturen dock inte högprioriterad inom svensk litteraturforskning. Det finns flera skäl till detta, men faktum kvarstår dock: att det mesta återstår att göra. Det är lätt att uppställa en diger desideratlista, vilket kommer att göras vid detta seminarium

Den 3 maj. Den våldsamma människan: På uppdrag av studierektor Anna Williams har jag valt det ovan nämnda, preliminärt formulerade temat som ett sammanhållande seminarietema för HT 2016. Cirka åtta seminarier i litteraturvetenskap och retorik, med varierande ordförande, är tänkta att ägnas temat. Detta är bland annat ett försök att skapa en tydligare gemensam plattform för litteraturvetenskapen och retoriken och att allmänt vitalisera seminarieverksamheten genom att utforma en linje av seminarier som "talar med varandra" snarare än en hagelsvärm av enskilda tillfällen. Om idén faller väl ut kan den, efter prövning HT 2016, fortsättas VT 2017, och den kan också utgöra grunden för en litteraturvetenskaplig-retorisk forskningsantologi.

För seminariesammanhållningens skull har fysiskt våld preliminärt ställts i centrum medan mer metaforiska uttryck som ”verbalt våld” eller ”strukturellt våld” ev. kunde behandlas på våren. Även med denna begränsning är ämnet nästan outtömligt eftersom fysiskt våld har en betydande utbredning i litteratur, film och andra medier (men å andra sidan inte ägnats motsvarande intresse inom forskningen). Hela genrer som epos, tragedin och deckare är till stor del otänkbara utan kollektivt eller individuellt våld, och även i övrigt ger temats utbredning möjlighet till överraskande korskopplingar. T.ex. under ”Mäns våld mot kvinnor” kan man behandla *Othello*, Åsa Mobergs *Adams bok* och Unni Drougges *Andra sidan Alex*; under ”Generationsvåld” *Kung Oidipus*, *Bröderna Karamazov* och Jan Guillous *Ondskan*. Det finns också många motivbearbetningar såsom *Orestien* – Sartres *Flugorna* och Littells *De välvilliga*; *Hamlet* – Tom Stoppards *Rosencrantz and Guildenstern Are Dead*; *Jane Eyre* – Jean Rhys *Wide Sargasso Sea*; *Doktor Glas* – Bengt Olssons *Gregorius*; *Heart of Darkness* – filmen *Apocalypse Now*. I ett vidare sammanhang anmäler sig perspektiv som våldsamma dataspel, hat och hot på nätet, liksom uttryck för våldsbejakande extremism.

En annan typ av infallsvinkel är: ”Hur skildras våldets orsaker/följder?”. ”Vilket är producentens etiska ansvar i våldsskildringar?” ”Vilket är mottagarens etiska ansvar?”

Allt detta nämns här som förslag att ta upp, men än mer som exempel på ämnestyper som kan föreslås på seminariet – av den lärare som vill leda ett sådant seminarium eller av andra lärare och av doktorander, ev. med idéer om lämpliga gästföreläsare eller textunderlag för textseminarier. Många olika seminarieformer är alltså tänkbara inom ramen för temat. *Torsten Pettersson*

German Modernist Literature: The desire of literature to replicate the things, places, and events of ordinary life is most commonly associated with nineteenth-century Realism. Erich Auerbach, for instance, analyzing seemingly banal dinner scenes in the works of Balzac, Flaubert, and Stendhal, maintains that it is in the representation of everyday practices that the Realist novel comments on and critiques the processes of modernization. More recently, similar arguments have been made about the major triad of German Realist novelists, Theodor Storm, Wilhelm Raabe, and Theodor Fontane.

By contrast, the literature of German Modernism (1890-1940) is often characterized by its inward turn and its preoccupation with form. Indeed, it can be argued that the specifically modernist answer to the challenges of modernization around 1900 lies in literature's escapist move. Responding to the gradual fragmentation of society and the loss of universally acknowledged values, writers like Thomas and Heinrich Mann, Robert Musil, Hermann Broch, Lou Andreas-Salomé, Hugo von Hofmannsthal, and Joseph Roth are concerned with chronicling the disintegration of the self. However, their negotiation of theoretical terrain notwithstanding, literary texts of the “Klassische Moderne” are also always enmeshed in day-to-day routines and ordinary events.

Thorsten Carstensen and Mattias Pirholt's anthology project “German Modernist Literature and the Everyday, 1890-1940” seeks to address the intersection of modernity and the mundane by investigating renditions of everyday life in German literature of the early twentieth century. Topics include work, leisure, and the home, as well as the role of transportation, communication, sexuality, and religion. The seminar will consist of two presentations, which will constitute the point of departure for a further discussion about modernism, modernity, and everyday life. In his talk on Theodor Fontane's Berlin novels, Carstensen will focus on the intersection of mundane conversation, cultural codes, and fragile social structures. Pirholt will examine the home as a multi-medial scene in novels by Thomas Mann, Robert Musil, and Joseph Roth. Thus, the editors hope to broaden our understanding of how literature incorporates the early twentieth-century processes of modernization, the effects of which are most palpable in everyday life.

Meddelanden

Under läsåret 2016/17 ges följande kurser inom forskarutbildningen:

Ht 2016

Professional Training in the Arts and Humanities. Fakultetsgemensam kurs för nyantagna doktorander. Kontaktperson: Frans Lundgren, Inst. för idé- och lärdomshistoria (frans.lundgren@idehist.uu.se).

Litteraturvetenskap

Klassicism, Upplysning, Romantik kommer att gå under andra halvan av höstterminen. Lärare: Paula Henrikson. Kursen är även öppen för masterstudenter.

Vt 2017

Fördjupningskurs i allmän litteraturvetenskaplig teori och metod kommer att gå under första halvan av vårterminen. Lärare: Torsten Pettersson och Johan Svedjedal. Kursen är även öppen för masterstudenter.

Medeltid, Renässans, Barock kommer att gå under andra halvan av vårterminen. Lärare: Sigrid Schottenius Cullhed. Kursen är även öppen för masterstudenter.

Retorik

För information om läsårets kurser, kontakta Mats Rosengren (mats.rosengren@littvet.uu.se).

Bulletinen publiceras på internet, adress: www.littvet.uu.se/bulletinen.html.

eva.rosendal@littvet.uu.se